

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DE

SIMILITUDINE LINGVARUM

TANQVAM

OPTIMO EAS PENITUS FACILIUSQVE
PERCIPIENDI PRAESIDIO, EPISTOLA,

QVAM

PUBLICO, QVOD IDIB. SEPTEMBR. AGETUR, EXAMINI
PROLUSURUS

LOCO PROGRAMMatis CONSCRIBEBAT

ERICUS PETRUS ROSENDAHL

SCHOLEÆ FREDERICIANÆ MAGISTER PRIMARIUS.

AUDEAMUS IMITARI STOICOS, QVI STUDIOSE INQVIRUNT, UNDE VERBA SINT DUCTA.

CICERO.

H A U N I A E 1824.

TYPIS DIRECTORIS JANI HOSTRUP SCHULTZII,
AULA ET UNIVERSITATIS TYPOGRAPHII.

*Statens pedagogiske Studiesamling
København V.*

Carissimis mihi adolescentibus
Ludovico Jensenio Nicolao Schierning
Birgero Riisbrigh Langhoff
Jano Frederico Winstrup
Scholæ Fredericianæ Restauratæ
Primitiis

S.

Elapsum est tempus, qvo mihi datum erat, animos vestros, juvenes dilectissimi, religionis, virtutis et literarum elementis imbuere, qvo mihi nil prius in votis aut conaminibus erat, qvam mentem vobis sanam in corpore sano efforinare, et, qvoad per imbecillitatem virium licetbat, oarum fundamenta artium jacere, qvibus, ut præclarus ait Muretus, si qvis utilitatem seqvatur, nihil fructuosius, sive oblectationem, nihil svavius ac jucundius, sive splendorem ac pulcritudinem, nihil illustrius aut ad struendam nominis immortalitatem firmius ac stabilius reperiri potest. Relinqvenda jam hæc schola est, ubi per sex integros, et qvod excurrit, annos docenti mihi, interpretanti, corrigenti, hortanti denique et monenti, aures commodastis patientes. Ex umbris scholæ in lucem nunc et conspectum hominum prodibitis, ut ipsi, experientia edocti intelligatis, qvid prosint illa, qvæ hic didicistis, ut altioris subsellii arbitris factum hic profectum et cognitionem acqvisitam probetis, ut et vestri simul et mei faciatis periculum.

Qvid mihi hæc reputanti putatis esse animi? Nonne pectus mihi intime commoveatur necesse est? Nonne omnia qvævis anxie qvodammodo conqviram, qvibus manentem in animos vestros impetum facere, et ad sedulitatem, soller-tiam, gnavitatem et curam circumspectam cohortari valeam?

Imo numine summo fretus, et securus adeo, ne vos, carissimi, qvid simus et qvid victuri gignamur oblii, a via aberretis recta, nec qvid committatis, qvod vobis, qvod literis, qvod magistro eset indignum, non amplius monitis vos et cohortationibus morabor, sed modo, anteqvam vos ad scholas amandavero altiores, semel adhuc paucula eorum qvædam in memoriam revocabo, de qvibus sæpius inter legendum disferuimus, si qvid forsan bonæ inde frugis in posterum qvoqve eruere positis. Probe enim nostis, in schola fundamenta solum jacta esse, qvibus postea solidior cognitio, notiones clariores et intelligentius deniqve judicium possint superstrui. Qvamvis itaqve leviuscula sane hæc sunt, qvæ hoc loco afferre vel innuere potius placuit, æqvi non eo minus boniqve consulere velitis rogo, sperans fore, ut melioribus me ducibus, et auspiciis olim secundioribus, hæc qvoqve, qvaliacunqve sint, ad usus qvando vestros adjungatis.

Ex iis, qvæ hucusqve edocti estis, lingvæ antiqvæ primam sibi partem merito vindicant, iis enim plurimum temporis studiique tribuistis. At lingva qvævis, sive vetus sive recens, verbis modo et vocabulis continetur h. e. sonis, qvibus nomina rerum et animalium cum proprietatibus suis et attributis, actiones vel perpersiones indicantur, et qvæ cogitaverint unqvam homines, senserint, finixerint, vel singulæ notiones vel enunciations integræ audientibus impertiuntur, aut, literis commissis, cum legentibus communicantur. Inter ipsas vero notiones et verba, qvæ nihil aliud sunt nisi signa notionum, inter res ipsas et rerum parandarum adminicula, mirum quantum distat. Fuere igitur, qvi operosam hanc lingvarum discendarum sedulitatem, levem satis et utilem parum judicaverint, meliusqve longe collocari tempus juvenile, si in solis rebus et scientiis ipsis percipiendis, illustrandis, religendis versarentur adolescentes, qvam in lingvis et scientiarum præsidiis tractandis et descendis. Qvorum opinionem non hujus loci est refutare; fecerunt et alii, jiqve præstantissimi et summæ autoritatis viri. Et nolo eqvidem noctuas Athenas.

Verum enim vero cum tanta hodie sit rerum a juventute studiosa percipiendarum moles, et scriptorum, qvæ cognoscere tamen oportet, multitudo in dies augeatur, operæ sane videtur pretium esse, si pernecesarium illud lingvarum plurium discendarum opus levare, et justo uniuscujusqve tradendæ

ordine et tempore servato, jejunum simul quam minime ac siccum discentibus reddere possit. Id autem efficies, si non præcipue memoriam, sed judicium et intelligentiam acumenque ingenii, in linguis tam docendis quam descendis, exerceas; quo enim plures animi vires et nervi in discendo occupantur, quo magis totum quasi animum ad rem percipiendam intendis, eo magis detinetur erectius quodvis ingenium et oblectatur, eo altius res tradita penetrat fixaque inhæret. Exemplum habetis in lingua Latina et Gallica, quarum si utraqve, nulla habita fontis sui ratione, traditur, si illa absque omni cum sermone Græco, hæc sine ulla cum sermone Latino comparatione docetur, quod persæpe fit, aridior multo evadit institutio, longe difficilior perceptio.

Sed hoc non modo de singulis talium lingvarum valet vocabulis a se invicem deductis et formatis, quorum nativa quædam similitudo in oculos statim se ingerit, et in quibus factas sensim terminationum et formarum mutationes, aut mollitie morum aut barbarie, aut temperie etiam coeli et situ regionum procreatas, jucundissimum inquisitu est; verum etiam de diversissimis alias sermonibus, quorum tam perspicua nulla amplius intercedit similitudo, aperta cognatio nulla. Si enim genuinam verborum præsertim compositorum significationem accurate spectemus, reperiemus mox miram quandam apud remotissimos populos cogitandi et cogitata exprimendi eloquendique congruentiam. Eadem mentis vis ubique potentiam suam exseruit, eadem ubique figurarum et translationum necesitas, isdemque adeo sæpe componendorum et imaginum delectus. Quod variis quam maxime viis indagare quid savius? quid ad indolem ingenii humani perspiciendam utilius? quid ad lingvarum naturam, originem, nexus structuramque penitus cognoscendam efficacius?

De hoc itaque, petitis ex vernacula et latinis græcisque, quos jam legistis, autoribus, exemplis, paucula, sultis, accipite. Exempla in immensum cumulare vobismet erit facillimum. Nobis rem fusius tractare nunc quidem nec opus fuit, nec per penuriam temporis licuit.

Consilium itaque non erat, singulam singulorum verborum similitudinem et cognitionem adeo exteriorem demonstrare, sed effatorum potius nonnullorum et inditarum vocabulis notionum, quin et formarum quarundam in linguis illis veteribus occurrentium, quibus respondere mihi videntur domestica mul-

ta, qvorum cum istis consensus non ubiqve notatur, semel vero notatus memoriæ non facile excidit, et, si ego qvid video, commodam tamen tironibus in interiores lingvarum recessus viam aperit sternitqve. Jamqve en exempla, qvæ absqve certo ordine, ut qvæqve se mihi offerebant, ita eligere conabar, ut ad verbum, qvod hic necesse erat, danice verti possent; ita enim ipsissima demum vocabulorum vis optime perspicitur, eaqve intellecta, translata significatio per se patet, ut: constantia Bestandighed, præstantia Fortrin, securus (sine cura) færgles, tutus (tuitus) beskyttet, sikker, a tueri have Øje med, vaage over, jungi at spændes, (jugum Spand, Dragt), rustici olim de marito et uxore dicebant: baases, disjunctus usamdrægtig, conjunctim eendrægtig, contentus (contineo) indstrænket til, nojet med, proles (pro—olesco) Øpvært, Ængel, ideo og det for det, propensio (pendeo) Hang, præbeo (præhibeo) frenibyder, nullus (ne unulus) ikke een eneste, posideo (porro sedeо) besidder, dominare beherste, nuper (noviper) nyiligen, moderatus maadesig, modestia Maadehold, facilis gjærlig, antiqvus (ante, anticus) fordums, convenire, conventum, komme overeens, Overeenskomst, promere (procemere) fremtage, manifestus haandgræbelig, labor (λαβω, λαπιζω) Foretagende, sincerus (sine cera) usminket, profundus bundlos, eminus (e inanu) fra Haands, cominus ved Haanden, colonus (colo) Algerdyrke, capio, percipio fatter, opfatter, utilis brugelig, arrogans, arrogantia anmassende, Anmasselse, concedo indrommer, invenire komme paa v: over, explicare udfølde, perfectus fuldsørt, deliberare (libra) overveje, dubium (duo) Twivl, Zweifel, despicer oversee, triplex trefoldig, interitus, exitium Undergang, Udgang, excidium Ødelæggelse, Udryddelse, accidit faaer ind, stat promissis staer ved sit Øste, procul (porro oculus) ude af Sigte, necesse (ne cedo) uundgæaeligen, simplicitas (sine plica) Eensold, insignis (signum Mærke) udmarket, prodest mihi det er for mig o: til min Nyte, utilis utæt, vastare (vastus) lægge øde, avaritia (aveo aurum) Guldborß, collatio Sammenstilling, virium contentio Kraftanspændelse, liqvet mihi det flyder for mig, perversitas Forvendthed, loculi Lædike, condonare tilgive, ignoscere lade uvivende om, prohibere (porro habere) forholde, fraholde, qvemadmodum ligerviis, illico (locus) paa Stedet, extemplo (ex tempore díminut: ex tempulo) paa Øjeblikket, armentum (aro) Plougqvæg, commodus tilmaade; sic apud Horat: mihi commodus uni, excusare (causa Sag, Skyld) undskyde, frigus colligere

samle Kulde o: Fortjelelse, introrsum (intro versum) indvendig, extrorsum etc. scilicet kan jeg vide, propugnare forsægte, prudentia (providentia) Forsynlighed, ex improviso usforvarende, illustrare (lux) oplyse ic. ic.

Vultis græca? εξίτηλος (εξιέναι) forgængelig, υπερτιθεμαι overlægger, ἐντεταμένως anstrænget, ἀνεμένως efterladen, εῦ ἥκειν τίνος komme godt ud af det v: fra noget, σπερχθεῖς (σπέρχω bringer, driver) opbragt, καταφρονεῖν foragte, ἀπείπομαι frasiger mig, περιέχεσθαι holde sig til v om, ἄπτω (de igni) fænger, ἐνέσω Welværen, Welstand, προίσημι forestiller, ἀναφέρομαι kommer til mig selv, ἐπιτίθεμαι lægger mig efter, ἐπιτρέπομαι henvender mig til, οἱ προσήκοντες Paarende, προσήκει μοι det tilkommer mig, ἐν ἦν ὅτε ἐν der var aldrig bengang, da jo, σύμφωνος overeensstemmende, συμφρονέω samtykker, συντίθημι sætter sammen, utroqye sensu: digter, ophidser, αγανακτέομαι, ἄχθομαι besværer mig meget over, ὕρθως retteligen, ἐπαροδῆν τίνα rette nogen, ὀλιγωρία Ringeagt, ἥρτηται er afhængig af, υποκύπτειν tini bukke under for, ἀνὰ χρόνος med Tiden, προχωρεῖ det gaaer frem v: an, ἐφ ἑαυτῶν for sig selv, ἐφίσημι forestaaer, ἐπίσαμαι (Herod.) forstaaer mig paa, ἀνεπισκέπτως ubeseet, παραβάνω overtræder, το ἀποβαίνον Udsalbet, Udgangen, σφατηγός Hærret, οἰκονόμος Huusholder, περιφραδίως (φρὴν ὅν) omhyggelig, υποδέχομαι paata-ger mig, idem ac ἀναλαμβάνομοι overtager mig, ἐνίσαμαι ἐς ἄρχην indsætter mig selv i Regeringen, ἀνέδραμον (Herod. I. 66.) løb op o: crevit, sic et I. 91 ἐδὲν eodem sensu ac in sermone qvotidiano nostrates, per abusum, "intet," pro "ikke," dicunt nisi, i ingen Henseende, vertere mavis. Herod. II. 92. ἐς ἄλλο τι τράπεσι anvende de til noget andet et cap. 149. καταβάλλει τάλαντον ἀργυρίος ἐς ic., kaster en Talent Selv af sig om Alaret, περίρρα Deel, bestikkede Deel, ως ἔοικε som det lod, διαπίπτειν falde igjennem, ἐπισκεῖν holde inde, standse, φίξώ rodfæster, ex. gr. ἡ τρούννις, οἴζως (οἴω fero) Drift, ἐπιφάγειν Tilniad, ἀναπτεῖν er overhorig, παραχρήμα paa Gjerningen, paa Stedet, υπατος (ὑπερ) en Øverste, ἐπιέναι omgaaes, Herod. I. 74, συμβάσεις ἴσχυοι ἐν ἐθέλεσι συμμένειν ville ikke blive varige, et sic innumera.

Particulas negandi α, δυς, νε, νη, danica, ut nostis, u, van, mis, meen, fere consentiunt, velut et terminacioni abverbiorum loci τι et & congruit danicum "e," v. c. ude, hjemme, borte, oppe, nede; Θεν autem græcum exprimit nostrum fra, indefra, udefra, oppesfra, himmelsfra, hjemmefra, et de tandem atqye

et respondet in vernacula vel omisum "e", ut: ind, ud, hen, bort, vel adjec-
tum "ad", ut: hjemad, fremad, tilbagead.

Qvin et verbis τυγχάνω, φθάνω, διατελέω, vim adverbii apud alia verba habentibus, similia qvædam mihi reperire videor in nostris ligger, sidder, staer, gaaer, træffer, løber, excepto, qvod non idem ac græca illa de-notent, nec illorum instar participiis, qvorum vernacula refugit usum, adjun-gantur v. c. 1) han ligger og lurer, ligger og dover, ligger og striver, ligger og ru-
ger, ligger og drifker. 2) sidder og holder huus, sidder og lever godt, sidder og staaer sig igjennem. 3) staaer og vaaser, staaer og lyver, staaer og praler, staaer og gotter sig. 4) gaaer og driver, gaaer og noler, gaaer og bilder sig ind, gaaer og forforer. 5) traf just at komme, traf just at være der, ὡς ἐτύχε som det kunde træffe. 6) løber og vimser, løber og værer Nyt omkring, løber og gjør Opvartering. In qvibus significationem qvandam calliditatis, desidiæ, cunctationis, ostentationis et ineptæ omnino sedulitatis non sine mixtura contemtus commemoratæ latere, nemo facile ne-gabit.

De verbis effatisqve hæc hactenus. In leviora forsan exempla incidi, sed spero tamen, ex qvibusdam saltem cerni posse id, qvod volui. Neque aliud hic mihi constitutum erat, nisi viam vobis monstrare, qva ipsi postea porro emitit possetis.

Nunc, si placet, de formis parumper videamus. Ex collatis latinis cum græcis declinationibus intellexistis, quantum alteræ alteris lucis affun-dant, et, si formam Dualem excipias, qva caret sermo Latinorum, (qvæqve, ut terminatio indicat, ex lingva Hebraica petenda est, ~~grammatice~~ colhærent. In his vero nulla neutrius lingvæ cum vernacula similitudo obtinet: at tanto fortasse major in conjugationibus, et qvidem in forma illa, qvæ Media vulgo in Grammaticis audit.

Media illa dicta est, qvia qvoad significationem ei impressam, Activam inter et Pasivam formam jacet. Primitus qvidem, ut ex variorum temporum exitu liqvet, pasiva omnino fuit, extenso autem postea usu, sensum amplio-rem nacta est, idque iis præsertim locis, ubi qvod qvis pasfus fuisset ipse sibi qvodammodo contraxerat, adeo ut subjectum idem et objectum (qvod dicunt Grammatici) simul esset. Successu deinde temporis a potentia illa reflexiva et

reciproca (qvam qvoqve asfumserat) recessit, et in qvibusdam haud raro remansit, ubi talis nulla verbis vis inest; qvæ qvorumqve usum exercitatio sola docere valet. Sed de his Grammaticographos græcos adeundum est. Hoc loco satis erit monere, formam istam rei et lingvarum naturæ esse convenientissimam; cum persæpe usu eveniat, ut sive unus, sive plures aliquid struant, sentiant, subeant, patientur, sui modo ipsius causa, et nihil nisi se singulatim aut invicem inter machinandum vel patiendum spectantes. Ista itaqve (reflexivam nuper et reciprocam ex usuloqyendi nominavimus) agendi ratio ad passivam potius qvam activam formam pertinere videtur, imprimis cum in universum extra se nihil ita molientibus vel patientibus objectum, qvod proprie sic dicitur, adsit. Qvare etiam in lingvis, qvæ singulari terminatione Pasivi gaudent, (id autem in Europæas plerasqve hodiernas non cadit) et nullam habent formam Hitpaelicam, illa qvoqve ad hoc exprimiendum adhibetur. Qvod in vernacula iis etiam verbis evenit, qvæ in Activo omnino sunt intransitiva, qvandocunqve de contentione vel æmulatione aliqua inter plures agendi, sermo est, v. c. at lobes, rendes, gantes, fappes. Ceterum pauca per se casum aliquem regunt, ut: mindes; pleraqve, adjecta demum præpositione, transitivam quasi vim adipiscuntur, ut: at ynkes, harmes, vredes, væmmes, blues, tumles, skammes, frydes, lystes, Elves, forelkes &c. Reliqva partim intransitiva sunt, ut: færdes, trives, ældes, ræffes, størkes etc. partim reflexiva, ut: jeg skal forsynes, vadkes, rages, Elædes paa etc. longe vero plurima reciproca, ut: at sees, tales, brydes, baxes, stødes, skiftes, nappes, flæs, sjendes, bides, omgaaes, mades, træffes, giftes, maales, hugges, prøves, ryffes, rilles, gjækkes, parres, træffes, spændes, forliges cetqe.

Commode igitur satis verti posse videntur: λυπεῖσθαι harmes, ποθεῖσθαι længes, ὀργίζεισθαι vredes, αἰδεῖσθαι blues, αἰσχύνεισθαι skammes, μάχεισθαι strides, πορίζεισθαι forsynes, πειρᾶσθαι prøves, ὀθιζεῖσθαι stødes, ἀγάζεισθαι forbaues, ηδεῖσθαι frydes, διαλοιδορεῖσθαι sjendes, γαμεῖσθαι giftes, ἀναιματὶ διακρίνεισθαι skilles ad uden Blod, μνᾶσθαι mindes, διαλέγεισθαι tales, μεταφρασόμεθα ᚅৰtis vi stulle siden snakkes ved, েল্লেস্থাস færdes, φοβεῖσθαι ræddes, διαλ্লেস্থাস forsones, েৱাস্থাস forelkes &c. Cumqve iter, qvod longum est per præcepta, brevius fiat

per exempla, natura formæ Mediæ sic facillime explicari posse videtur. Qvæ cum ita sint, nobis qvoqve propriæ qvædam Græcis loqvendi formulæ, lingvis aliis, forma qvippe Media destitutis, minus familiares, ad intelligendum promtiores erunt, ex. gr. ἐγώ νομίζομαι ἐπισολήν jeg bringes et Brev, τον ἄρτον ἐκχειρῶν ἀρπάζομαι jeg rives Brødet af Hænderne cetqve.

Et qvid si eadem in formis etiam latinis interpretandis ingrediamur viam, si apud Cic. Off. I. cap. 9 impediuntur, cap. 17 concluditur, cap. 37 delectamur, II. cap. 6 ducuntur, cap. 11 movetur, cap. 12 propagatur, cap. 13 exercentur, cap. 21 congregabuntur, III. cap. 3 delectentur; si apud Hor. Epist. 1, 18, v. 61 partitur. II, 2, v. 74 luctantur, v. 86 digner, v. 97 cædimur, v. 125 movetur. Epist. ad Pis. v. 87 salutor, v. 302 pingor; si apud Ovid. Met. 11, 425 induitur; si apud Virgil: Aeneid. 1, 570 volvitur, 11, 227 teguntur, VI. 184 accingitur. Vll. 163 exercentur, 802 condituri, XII. 336 aguntur; si, inqvm, in his locis sensum Medium amplectamur, verendumne eo putatis, ne a vero nimis aberremus? Mihi certe vero videtur simillimum, Deponentia sic dicta hoc modo exstitisse, nec simplicius facile loca ut Ovidianum illud: induitur faciem cultumqve Dianæ, et Horatianum: partitur lintres exercitus, explanare licet. Recepta autem in latinam qvoqve Grammaticam tali forma Media, non opus esset, ex uno eodemqve verbo, qvod nunc in Lexicis vulgo fit, duo facere, ut: partio et partior, verso et versor cetqve.

Sed jam tempus est, ut finem his imponamus, vos rem abhinc ipsi altius perseqvimini; et qvamvis levia hæc fuerint, non inanem omnino mihi videbor sumsisse operam, si et his qvoqve facem vobis prætendere mihi contigerit. Scilicet scrutanti attenteqve legenti homini nihil tam prima specie leve est, qvod non largam cogitandi, discendi et nova enucleandi materiam suppeditare poscit. Et quid omnino jucundius, qvam cum nomine rei, causam simul, qvoad fieri potest, denominationis cognoscere, qvam aliena cum suis conferre, et similitudines istas ad internum vocabulorum sensum pertinentes, sive ipsi menti creatrici, sive imitationi seniori debeantur, indagare? Initio nempe nullas fere res alias, nisi qvæ sub sensu caderent, homo novit, nullisqve igitur aliis nomen adhuc dederat; ut vero profluente tempore altiora sapere et fari adeo coepit, alias partim voces reperire, alias componendo detrahendove

formare, aliis novam plane vim addere; alias denique aut strictius sumere, aut ad plura transferre, mater eum natura et magistra artium necesitas docuit. Qvod quomodo fecerit, quam scite, quam apte, quam fortuito saepe, quam in variis locis varie, non poenitebit inquirere et informari. Ut enim quisque hoc maxime assecutus fuerit, ita optime, vera vocum significatione perspecta, subtilitatem, perspicuitatem atque elegantiam dictorum intelliget, ita rectissime de genio cuiuscunq; populi et temporis judicabit.

Sed praecidam, neque haec ipsa monuissem, cum mox vos talia omnia plenius et melius edoctum iri scirem, nisi voluissem, ut documento constaret, quanto vos amore prosequar et qualem de vobis spem foveam, nullus dubitans, quin quae hic incoaveritis, et ibi quoque magis in dies magisque profili-gare velitis. Idque eo magis, quia omnium in vos oculi conversi sunt, De vobis omen accipient, de cognitione enim, diligentia, moribus, quos vobis-cum in Academiam hinc attuleritis, et de ea, quam in posterum ingrediemini, via, tam urbs nostra, quam ipsa universitas colliget, quae nam sit haec schola, et quales inde in posterum fructus sperandum. Neque tamen hoc ita accep-tum volo, quasi consilium esset, inanis gloriolæ studium in vobis excitare. Non ita. Ad meliora longe et graviora, ad perfectam videlicet virtutem, ac solidam deo et rebus divinis cognitionem consequendam, necessariam ean-demque gratissimam præcursionem literæ adhibent, æternaque haec sunt et hominis præstantia digna, nec auro illa nec honoribus venalia. Nolimus ita-que in curriculo ipsius metæ obliisci. Imo cohortemur nos invicem, exem-plisque præeamus, ne unquam defatigemur; σέα εἰν ἀλεθῆ, σέα σεμνὰ, σέα δίκαια, σέα ἀγνὰ, σέα προσφιλῆ, σέα εὐφημα, εἴ τις ἀρετή, καὶ εἴ τις ἐπαινος, ταῦτα λογισοίμεθα. Et summus ille rerum moderator, qui operi cuique pul-cerrimo difficultatem præposuit, vota nostra exaudiat, et conaminibus nostris exoptatum prosperet exitum. Vos vero, juvenes dilectissimi, et scholæ et nobis fausta omnia usque imprecamini. Haec habui, quae vobis scriberem, haec, quibus me gratiæ et caritati vestræ commendatum semper vellem. Valete!

T a b u l a

dies sistens, qvibus in Clasibus singulis, de singulis disciplinis instituetur examen.

Dies Lunæ.	Dies Martis.	Dies Mercurii.	Dies Jovis.	Dies Veneris.	Dies Saturni.
I Clasfis.	I Clasfis.	II Clasfis.	III Clasfis.	III Clasfis.	III Clasfis.
Latina	Germanica	Religio	Latina	Religio	Hebræa
Græca	II Clasfis	Germanica	Græca	Germanica	Historica
Historica	Latina	Historica	Anglica	Danica	Geographica
Geographica	Græca	Geographica	Gallica	Mathesis	
Religio	Gallica				

Ceterum, ut huic Examini frequentes interesse velint, qvibus res nostræ et bonæ omnino artes curæ cordiqve sunt, officiosissime rogantur.